

Een Gids voor Utopia

Een Gids voor Utopia

Zijnde een Literaire Wandeling
door Utopisch Aalst
met het Literair Creatief Collectief
de Zwette Maan:

Patrick Bernauw
Nele Bruynooghe
Wannes De Craene
Glenn Govaert
Leslie Hubrechts
Matthias Roggen
Yoline Van De Keere
Jana Van Der Fraenen
Kim Watté

© 2018, de auteurs & vzw de Scriptomanen

www.scriptomanen.org

www.woordaanslag.blogspot.be (Literaire Creatie / Cursus Schrijver)

www.teambuildings.eu (Berichten uit Utopia / Een Gids voor Utopia)

www.soundcloud.com/utopia2016 (podcast)

info@inter-actief.be

Deze POD-uitgave werd gefaciliteerd door www.mijnbestseller.nl

NUR 309

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog: Mail van Martens

Patrick Bernauw

Patrick Bernauw

Van: dierickmartens@teambuildings.eu
Verzonden: vrijdag 15 september 2017 17:27
Aan: patrick.bernauw@gmail.com
Onderwerp: Utopia in Aalst

Mynheer,

Vergeeft u my de enigszins onorthodoxe wys waarop ik my richt tot Ued., maar in de Vierde Dimensie die de myne is, staan my helaas geen andere communicatiemiddelen ter beschikking. En sta my toe U by deze de 3 Mysteries van de Magie in gedachten te brengen, zoals geformuleerd door Ferdinando Buscema:

1. De werkelykheid is niet altyd wat zy lykt.
2. Fantasie vormt de werkelykheid.
3. De werkelykheid bestaat uit woorden.

Ik heb die wysheid uit een boek – zoals al mijn wysheden. Het is geen boek dat werd gedrukt in myn tyd op deze aarde, maar in de Uwe; het is getiteld *The imaginary world of...* en het werd geschreven door Mevrouw Keri Smith. Merkwaaardig toch dat de 3 Mysteries van de Magie stuk voor stuk te maken hebben met de werkelykheid, vindt U niet? Van magisch-realisme gesproken!

'De werkelykheid verandert altyd van richting onder invloed van verbeeldingskracht, en het is door onze verbeeldingskracht dat we ons leven leiden,' citeert zy Stephen Duncombe. En zy voegt eraan toe: 'Door je iets anders voor te stellen, iets beters of interessanter, breng je verandering aan in de bestaande wereld.' (⇒) Als het

Op 15 september 2017 ontving ik deze merkwaardige mail van ene Dierick Martens:

Mynheer,

Vergeeft U my de enigszins onorthodoxe wys waarop ik my richt tot Ued., maar in de Vierde Dimensie die de myne is, staan my helaas geen andere communicatiemiddelen ter beschikking. En sta my toe U by deze de 3 Mysteries van de Magie in gedachten te brengen, zoals geformuleerd door Ferdinando Buscema¹:

- 1./ De werkelykheid is niet altyd wat zy lyk.*
- 2./ Phantasy vormt de werkelykheid.*
- 3./ De werkelykheid bestaat uit woorden.*

Ik heb die wysheid uit een boek – zoals al mijn wysheden. Het is geen boek dat werd gedrukt in myn tyd op deze aarde, maar in de Uwe; het is getiteld The imaginary world of... en het werd geschreven door Mevrouw Keri Smith². Merkwaardig toch dat de 3 Mysteries van de Magie stuk voor stuk te maken hebben met de werkelykheid, vindt U niet? Van magisch-realisme gesproken!

---

¹ Ferdinando Buscema is een moderne magiër, die de grootste multinationals tot zijn klanten mag rekenen.

Zie: www.ferdinando.biz

² Meer over Keri Smith en haar werk: www.kerismith.com De Nederlandse vertaling behield de originele titel op de cover, en voegde er binnenin een vertaling aan toe: *De fantasiewereld van...* Zelf vind ik 'fantasiewereld' te vluchtig en vrijblijvend klinken, te weinig gewicht hebben ook. Het woord klinkt speels, zelfs frivol, en het verwijst naar een kinderlijke wereld, wat op zich zeer oké is. Maar ik zou gekozen hebben voor een omschrijving: *De wereld zoals wij ons die verbeelden*, of iets van die strekking. Bij wie zo ongeveer tot mijn generatie behoort – of die ervoor, of die erna – is de kans groot dat hij/zij bij het woord 'imagine' spontaan denkt aan het lied van John Lennon. En is het dan echt niet meer dan een 'fantasiewereld' die hij bezingt?

'De werkelykheid verandert altyd van richting onder invloed van verbeeldingskracht, en het is door onze verbeeldingskracht dat we ons leven leiden,' citeert zy Stephen Duncombe³. En zy voegt eraan toe: 'Door je iets anders voor te stellen, iets beters of interessanter, breng je verandering aan in de bestaande wereld. (...) Als het waar is dat fantasie onze werkelijkheid vormt, dan kunnen we onszelf beschouwen als alchemisten die de maatschappij en de cultuur met onze woorden en daden op grote schaal kunnen veranderen.'

Zodus, mynheer Bernauw, laten wy dan saemen het verhael schryven van een vryhaven voor kunsten & letteren, een droom die vorm heeft aangenomen in Uw realityd. Laten wy aen de hand van literaire teksten, gebundeld in een proeve van boekdrukkunst, saemen op wandel gaen door een imaginaire Aloude Kaiserlycke Stede tot Aelst. Want het is de Fictie onzer Phantasy die de Werckelyckheit maect tot wat zy is: een Phantastische Paradox.

O ja, en contacteert U my niet. Ik zal Ued. contacteren.

Met amicale groet,

Dierick Martens, de Zwette Maan

---

³ Duncombe (www.stephenduncombe.com) zit o.a. achter de website *Open Utopia* (www.theopenutopia.org), een editie van het werk van Thomas More dat de grondregel van *Utopia* in de praktijk brengt: alle eigendom is gemeenschappelijk. Duncombe stelt dat *Utopia* meer is dan het verhaal van een ver land dat geen privébezittingen kent. Het is een tekst die ons leert hoe we teksten kunnen benaderen, zegt hij, in een geest die open staat voor kritiek, participatie en re-creatie.

Ik antwoordde Dierick Martens het volgende:

Dag mynheer Martens,

Hoewel Ued. my vriendelyk verzoekt U niet te contacteren, neem ik de vryheid toch deze missive tot Ued. te richten. Immers, Ued. heeft zich zonder myn toestemming & dus wederrechtelyk toegang verschaft tot het email-beheer van myn domein www.teambuildings.eu om aldaar een webmailadres aan te maken, voorzien van een eigen wachtwoord. Bijgevolg vraag ik mij af, waarde vriend, wie achter de alias van Ued. schuilt, en wat uw bedoelingen zijn.

In afwachting van uw antwoord,

Met geamuseerde groeten,

Patrick Bernauw

En mocht daarop deze (automatisch gegenereerde) reactie ontvangen:

Op woensdag 20 september stond ik bij het standbeeld van de Zwette Maan. De zon brak even door de wolken, scheen in mijn ogen, schitterde en verblindde me. In de vlekken die op mijn netvlies dansen, zag ik het silhouet opduiken van een gedaante, die ik maar al te goed kende...

'Excuseer, mijnheer,' vroeg hij aan een passant die ik niet kon zien, 'kunt u mij soms de weg...?'

Ik hoorde hem de vraag niet afmaken. Bijtijden heb ik last van tinnitus, en net op dat moment trok er een golf van ruis door mijn hoofd, begeleid door schrille fluittonen. Even kneep ik mijn ogen stijf dicht. Het gefluit hield als bij toverslag op, en ook de ruis trok weg, zij het iets langzamer. Toen ik mijn ogen opende, had Dierick Martens zich al in beweging gezet. Hij liep naar de Kattestraat en ik ging achter hem aan...

Overal waar je komt in de stad, zie je tegenwoordig gebouwen ingepakt staan, als waren het kunstwerken van Christo. Dat was niet anders in de Kattestraat, waar renovatiewerken op het programma stonden.

Gefascineerd staarde ik naar Dirk – of Dierick – Martens: hoe hij voorbij een diepe put liep in het midden van de straat, en niemand daar vreemd van opkeek. Nu ja, in Aalst is men qua verkleedpartijtjes wel meer gewend, dacht ik. Maar toch leek het eerder... alsof hij er niet was?

Onwillekeurig moest ik denken aan de openingspassage uit een van mijn lievelingsboeken, *De komst van Joachim Stiller*, van Hubert Lampo. Enkele werklui, 'onverstoorbaar als engelen' (en zo zien ze er ook uit: 'allen even jong en flink, (...) te knap eigenlijk voor hun baantje'), breken een straat op, zich 'bewust van de nutteloosheid van ieder gebaar in het aanschijn van de eeuwigheid'. Even later beginnen ze de keien dan trouwens ook weer netjes op hun oude plaats te leggen. Dat is het startsein voor een reeks onverklaarbare gebeurtenissen, onversneden magisch-realistisch van aard, waarbij ene Joachim Stiller de wetten van tijd en ruimte met de voeten lijkt te treden. Hij is nu eenmaal afkomstig uit een soort parallel universum.

Is deze Dierick Martens even goed afkomstig uit een vierde dimensie? Verdwaald, weggelopen, verjaagd uit een alleszins andere, utopische wereld... waar hij nu absoluut wil naar terugkeren? Ik ben er

mij vaag van bewust dat mijn eigen magisch-realistische schrijversverbeelding op volle toeren draait. Die erkent geen causale verbanden, maar werkt louter associatief... en uiteraard hebben de associaties ook al eens een literair karakter. Mijn leven bestaat voor een groot stuk uit verhalen, uit gelezen en geschreven boeken. Soms raken zij onlosmakelijk vervlochten met de werkelijkheid, weet ik niet meer waar de feiten eindigen en de fictie begint. En zodra de sneeuwbal aan het rollen gaat, stopt het niet meer en gebeurt het al eens dat ik ei zo na bedolven raak onder een lawine.

Zoals ook nu weer... De ene associatie brengt de andere mee. Van *De komst van Joachim Stiller* is het maar een kleine stap naar dat andere lievelingsboek van me, ook van Lampo, *Kasper in de onderwereld*. Ik heb het destijds nog bewerkt tot een tweedelig luisterspel. Kijkend naar de kranen boven de bouwwerf van wat al zeer binnenkort 'Utopia' moet worden, herinner ik me fragmenten uit een openingspassage, die een onuitwisbare indruk maakten op de puber die ze voor het eerst las:

... ongetwijfeld was het de aanblik van het overgangsgebied naar het land van generzijds... / ... daarom had hij vermoedelijk van verre herhaaldelijk enorme machines, die de aanblik boden van in staal nagebootste sauriërs, aan het werk gezien...

... als een slaapwandelaar stapte hij voort...

... het was bedrieglijke schijn, dat hij niets te vrezen had... van de op het eerste gezicht onschuldig toehappende graafmachines...

... hoe vredig alles er uitzag, het kon best een samenzwering zijn...

... had het hem tot speelbal gemaakt van averechtse hallucinaties, welke de wezens uit een onzichtbare, doch gevaarlijk nabije hellewereld in ziellose, aan gaspedalen, koppelingen en hefbomen ondergeschikte hijs- en graafuigen veranderen?

'... naar Utopia wijzen?'

Bijtijden heb ik last van tinnitus, en net op dat moment trok er een golf van ruis door mijn hoofd, begeleid door schrille fluittonen. Even kneep ik mijn ogen stijf dicht. Het gefluit hield als bij toverslag op, en ook de ruis trok weg, zij het iets langzamer.

Toen ik mijn ogen opende, stond een wielertoerist mij ietwat bezorgd aan te staren, een bevroren glimlach op de lippen.

